

Fremskridt og Udvikling har Æren og er Aarsag. Og for hver øjeblikkelig Hjælp til en Brøkdal af Folket, men uden varig Betydning for hele Folket, skyder man kun fra sig det Hovedkrav, som det arbejdende Folk maa stille: Samfundets Ret til de ikke-arbejdsskabte Værdier.

II.

Naar Flertallet begrundet sin Adkomst til at kræve en Andel for Samfundet i de ved Loven frigjorte Værdier under Henvielse til den for Lensbesidderen betydelige Vinding ved at faa Besiddelsen overdraget til fri Ejendom, saa kan jeg ganske godkende denne Begrundelse, men jeg formener, at denne Samfundets retmæssige Andel maa indskrænkes til kun at vedrøre selve Jorden, thi alle øvrige til Besiddelsen knyttede Værdier er arbejdsskabte, og til dem har Samfundet efter min Opfattelse ingen Medejendomsret, ligesom disse neppe er Genstand for nogen egentlig Forøgelse i Værdien, fordi Besiddelsen bliver fri Ejendom.

Bestemmelsen om en særlig Vurdering af Landets Jord, der blev indført som et Tillæg til Loven om ny Vurdering til Ejendomsskyld i 1916, vil være et Vidnesbyrd om, at der i den danske Vælgerbefolkning nu raader en saadan Forstaaelse af herhenhørende Spørgsmaal, at en dansk Rigsdag efter den nuværende ikke mere vil lovgive om Jord og Bygninger m. m. under eet, men vil behandle Jorden som noget for sig selv, fordi den i Modsætning til de andre materielle Værdier ikke er arbejdsskabt. Forslaget om, at der ved Frigivelsen skal indbetales til et Jordfond en fastsat Pengesum, anser jeg for mindre heldig end en aarlig Grundskyld, thi denne forbliver igennem Tiderne til Løsning af de den tiltænkte Formaal, medens et Fond kan forsvinde. En saadan særlig Grundskyld bør antagelig sættes til 1 pCt. aarlig af Jordens Værdi, og den maa paalægges som en uafsløelig Grundbyrde, der hviler paa denne Jord foruden for og ved Siden af den Grundværdiskat, der i øvrigt vil blive paalagt Landets Jord.

Dernæst maa jeg udtale min velbegrundede Tvivl om Betydningen af Bestemmelsen om, at et vist Areal Hovedgaardsjord under visse Vilkaar skal stilles til Disposition for Landbrugsministeriet. Dels er det ikke muligt uden unødigt Strid at erhverve for det offentlige de Arealer, som bedst egner sig til Udstykning, og dels vil Vilkaarene for Erhvervelserne blive dyre, naar Lensbesidderen skal have Erstatning for den for ham formentlige Værdi af den udtagne Jord. Hvis Lensnævnet ikke følger det af Besidderen stillede Forslag om Udtagelse af Jord til det offentlige, vil det blive meget dyr Jord, og følger Nævnet Forslaget, bliver Jorden neppe vel skikket til Husmandsbrug.

Endelig betyder en saadan Erhvervelse af 30—40,000 Tdr. Ld. Jord saa uendelig lidt i Forhold til den Trang til Jord og det Krav, der er til Stede, at man maa tilfredsstille Trang og Krav ved mere indgribende Midler og ikke lade sig nøje med visse Egne paa Øerne at kunne skaffe Jord til Udstykning — i alt 3 à 4,000 Brug — medens man i andre Egne af Landet, hvor Trangen kan være endnu større, og navnlig i Jylland vil være afskaaret fra at erhverve tilsvarende Arealer. Saa længe man ikke kan forhindre, at Administrationen bortsælger den ene Præstegaards Jorder efter den anden til større private Landbrug, uagtes disse Jorder egner sig endnu bedre for Udstykning end Hovedgaardsjord efter Flertallets Forslag, *saa er en Reform paa nærværende Omraade forhastet*, thi denne Jord løber ikke fra os, og naar Overgangen til fri Ejendom bliver gennemført sammen med Grundskyldens Indførelse, vil man først have Sikkerhed for gavnlige Virkninger af Reformen.

Forslaget om Udlevering af Jorden til den private Spekulation og Frigivelsen af Fideikommisskapitalen dækker i saa ringe Grad som vel muligt de Anskuelser, som